

İTOSAM

İSTANBUL TİCARET ODASI
STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

HAFTALIK
EKONOMİ BÜLTENİ
08 EYLÜL 2025

Ekonomide Son Geliřmeler

01.05
Eylöl

03 GAYRİSAFİ YURT İÇİ HASILA

06 TÜİK ENFLASYON

09 İTO ENFLASYON

11 BÜYÜME VE ENFLASYON

12 DOLAYLI AR-GE TEŞVİKLERİ

14 İSO TÜRKİYE İMALAT PMI

16 MÜSİAD SAMEKS

“Türkiye Ekonomisi İkinci Çeyrekte Yıllık Bazda %4,8 Büyüdü”

Türkiye ekonomisi 2025'in ikinci çeyreğinde yıllık bazda %4,8 büyüyerek piyasa beklentilerinin üzerinde bir performans sergiledi. Çeyreklik bazda ise ekonomi %1,6 oranında büyüme kaydetti. Bu dönemde Gayrisafi Yurt İçi Hasıla (GSYH), cari fiyatlarla 14 trilyon 578 milyar 566 milyon TL olarak gerçekleşti. Aynı dönemde GSYH'nin ABD doları cinsinden değeri ise 377 milyar 622 milyon dolar seviyesinde kaydedildi.

GSYH Sonuçları

Yıl	Çeyrek	Cari Fiyatlarla (Milyon TL)	Cari Fiyatlarla (Milyon \$)	Zincirlenmiş Hacim Endeksi	Değişim Oranı(%)
2023	Yıllık	27.091.469	1.153.241	223,2	5,0
	I	4.798.503	254.299	196,7	4,0
	II	5.696.948	281.090	212,9	4,6
	III	7.894.487	303.663	239,5	6,5
	IV	8.701.530	314.189	243,6	4,9
2024	Yıllık	44.587.225	1.358.255	230,6	3,3
	I	9.075.604	293.781	207,1	5,3
	II	10.142.412	314.092	217,7	2,3
	III	12.307.887	370.600	246,2	2,8
	IV	13.061.323	379.781	251,4	3,2
2025	I	12.493.445	345.695	211,8	2,3
	II	14.578.556	377.622	228,2	4,8

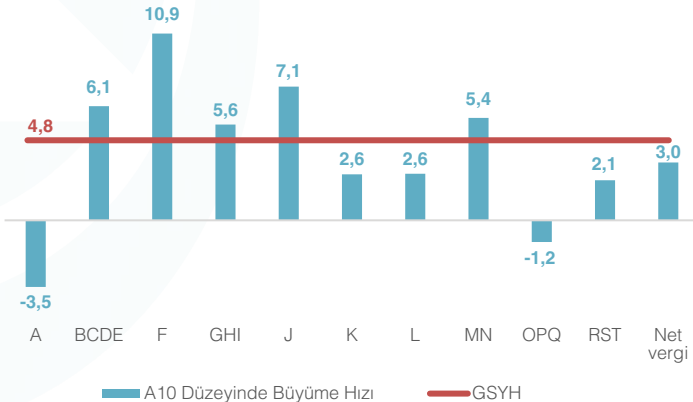
“İnşaat Sektörü %10,9 Büyüdü”

GSYH üretim yöntemi ile incelendiğinde inşaat sektörü yıllık bazda %10,9 büyüme kaydederek büyümenin temel belirleyicisi oldu. Bu ivmenin deprem bölgesinde süregelen yeniden inşa faaliyetleri ile kentsel dönüşüm projelerinden kaynaklandığı değerlendiriliyor.

Uzun süredir görece zayıf bir performans sergileyen (2023Ç1 – 2025Ç1 dönemi için ortalama büyüme hızı %1,3) sanayi sektörü ise söz konusu çeyrekte %6,1 oranında büyüme kaydetti. Bu yükselişte katma değeri yüksek üretim yapan alt sektörlerin katkısı, ABD Başkanı Donald Trump yönetiminin tarife artışları öncesinde artan ABD ithalat talebine yönelik küresel sanayi üretimindeki canlanma ve iç talepteki görece güçlü seyrin etkili oldu. Kamu yönetimi, eğitim, sağlık ve sosyal hizmet faaliyetleri hariç diğer hizmet sektörlerinin de büyümeye pozitif katkı sağladığı görülüyor.

Buna karşılık tarım sektörü büyümeyi aşağı çeken ana sektör oldu. 2025’in ilk çeyreğinde %2,1 daralan sektör, ikinci çeyrekte de %3,5 küçülerek ekonomiyi negatif yönde etkiledi. Sektördeki bu zayıf görünümde tahıl ve meyve üretimini olumsuz etkileyen aşırı hava olayları (don ve kuraklık) belirleyici oldu. Ayrıca gübre, enerji ve tarım ilaçlarındaki maliyet artışları da tarımsal üretim üzerinde ek baskıya neden oldu. Tarım sektöründe yaşanan bu olumsuz gelişmelerin ilerleyen dönemde enflasyon üzerinde ek baskıya neden olacağı öngörülüyor.

GSYH İktisadi Faaliyet Kollarına Göre Büyüme Hızları (%)

- A → Tarım, ormancılık ve balıkçılık
- BCDE → Sanayi
- C → İmalat sanayi
- F → İnşaat
- GHI → Hizmetler
- J → Bilgi ve iletişim
- K → Finans ve sigorta faaliyetleri
- L → Gayrimenkul faaliyetleri
- MN → Mesleki, idari ve destek hizmet faaliyetleri
- OPQ → Kamu yönetimi, eğitim, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
- RST → Diğer hizmet faaliyetleri

“Hanehalkından Büyümeye Yüksek Katkı”

Harcamalar yöntemiyle incelendiğinde ise büyümeye en yüksek katkının 3,4 puan ile hanehalkı tüketiminden geldiği görülüyor. 2025’in ilk çeyreğinde büyümeye yalnızca 1,1 puan katkı sunan özel tüketim harcamaları, parasal sıkılaştırma adımlarına rağmen ikinci çeyrekte büyümeyi güçlü biçimde destekledi. Özel tüketimdeki artışta özellikle dayanıklı tüketim malları ve hizmet harcamaları belirleyici oldu. Aynı dönemde kamu harcamaları yıllık bazda %5,2 azalarak büyümeyi 0,6 puan aşağı çekti. Bu gelişmede kamuda uygulanan tasarruf eğilimlerinin etkili olduğu değerlendiriliyor.

Dış ticaret tarafında ise ihracatın yıllık bazda %1,7 artmasına karşın ithalatın %8,8 oranında yükselmesi net ihracatın büyümeyi sınırlandırıcı etkisini 0,5 puandan 1,4 puana çıkardı. Yatırım harcamaları, yılın ilk çeyreğinde büyümeye 0,5 puan katkı sağlarken ikinci çeyrekte artış kaydedildi ve 2,2 puana yükselerek ekonomik büyümeyi destekleyici rol oynadı.

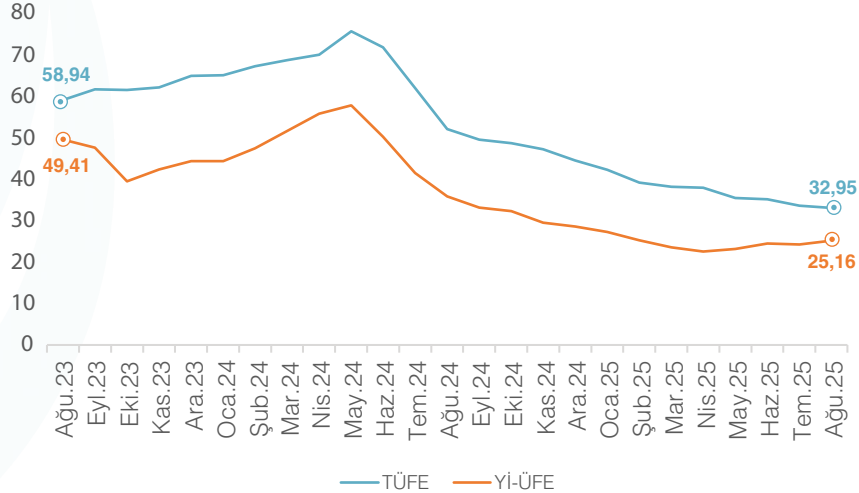
Harcamalar Yöntemiyle Büyümeye Katkıları (% Puan)

	Ç1	Ç2
Tüketim	1,4	2,8
Özel	1,1	3,4
Kamu	0,2	-0,6
Yatırım	0,5	2,2
Stok değişimi	0,9	1,2
Net ihracat	-0,5	-1,4
İhracat	0,0	0,4
İthalat	-0,5	-1,8
Yıllık	2,3	4,8

“TÜFE’de Yıllık %32,95 Artış”

Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) ağustos ayında bir önceki aya göre %2,04, bir önceki yılın aynı ayına göre %32,95 oranında artış gösterdi. Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (Yİ-ÜFE) ise bir önceki aya göre %2,48, bir önceki yılın aynı ayına göre %25,16 oranında artış kaydetti.

TÜFE ve Yİ-ÜFE Yıllık Değişim Oranları

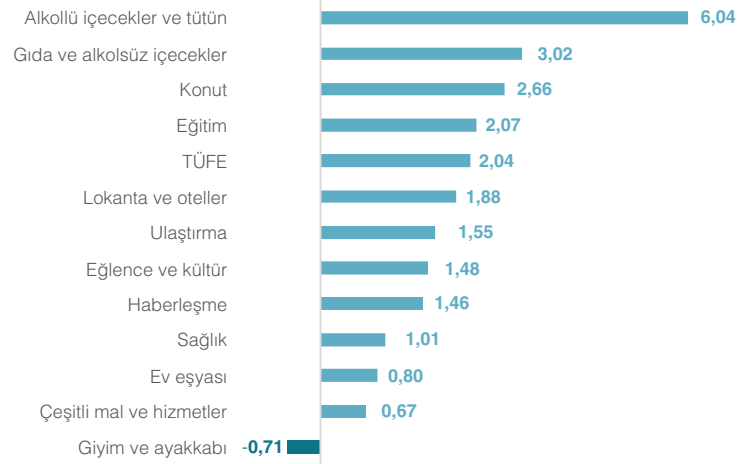

Kaynak: TÜİK

“Gıda ve Alkolsüz İçeceklerde Artış Oranı Aylık %3,02”

TÜFE ana harcama grupları itibarıyla ağustos ayında bir önceki aya göre en fazla artış gösteren ana grup %6,04 oranı ile alkollü içecekler ve tütün grubunda meydana geldi. Giyim ve ayakkabı grubunda ise fiyatlar %0,71 oranında azaldı.

**TÜFE Ana Harcama Gruplarına Göre Aylık Değişimler
(%), Ağustos 2025**

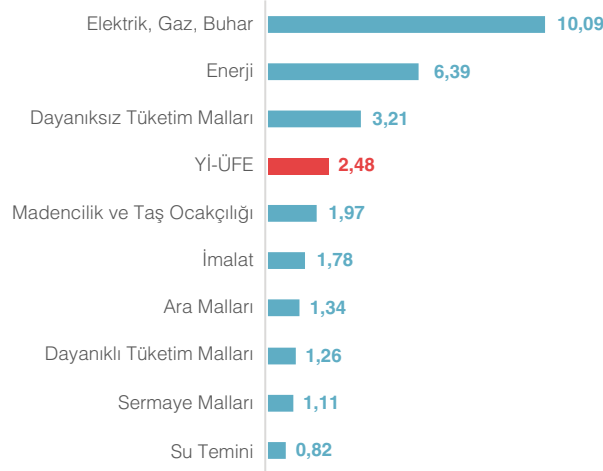

Kaynak: TÜİK

“İmalat Ürünlerinde Aylık %1,78 Artış”

Sanayinin dört ana sektöründe aylık bazda değişim şu şekilde gerçekleşti: Elektrik, gaz üretimi ve dağıtımında %10,09; madencilik ve taş ocakçılığında %1,97; imalatla %1,78 ve su temininde %0,82 oranında artış kaydedildi.

Yİ-ÜFE Aylık Değişim Oranları (%), Ağustos 2025

Kaynak: TÜİK

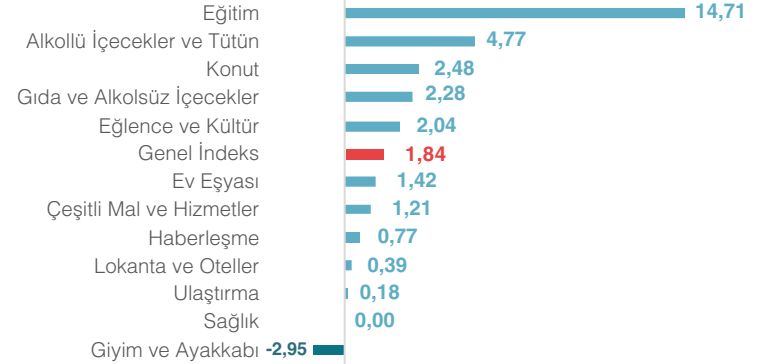
“İstanbul’da Enflasyon: %1,84”

İstanbul’da perakende fiyat hareketlerinin göstergesi olan İTO İstanbul Tüketici Fiyat İndeksi, ağustos ayında bir önceki aya göre %1,84, bir önceki yılın aynı ayına göre %40,83 oranında artış gösterdi. Endeksin harcama gruplarına göre giyim ve ayakkabı %2,95’lik düşüş ile aylık bazda düşüş yaşayan tek grup oldu. Sağlık grubunda herhangi bir değişim görülmezken diğer tüm harcama gruplarında artış kaydedildi. Bu artışlar arasında en dikkat çekici yükseliş ise %14,71 ile eğitim grubunda yaşandı.

İTO İstanbul Tüketici Fiyat İndeksi (2023=100) Değişim Oranları (%)

	Ağustos 2025
Bir önceki aya göre	1,84
Bir önceki yıl sonuna göre	26,07
Bir önceki yılın aynı ayına göre	40,83

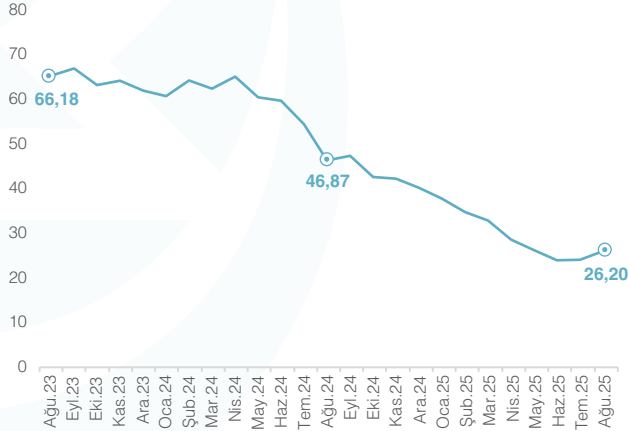
Gruplar İtibarıyla Aylık Değişim Oranları (%), Ağustos 2025

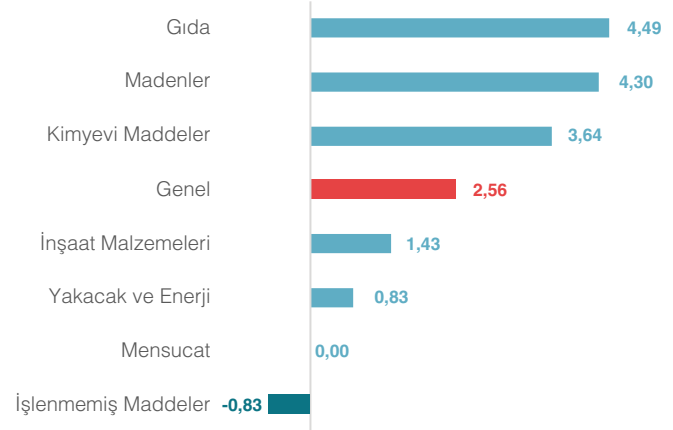
“Gıda Grubunda %4,49 Artış”

Toptan fiyat hareketlerini yansıtan Toptan Eşya Fiyatları İndeksi bir önceki aya göre %2,56, bir önceki yılın aynı ayına göre ise %26,20 oranında artış gösterdi. Harcama grupları arasında en yüksek artış %4,49 ile gıda grubunda gerçekleşti. Mensucat grubunda herhangi bir fiyat değişimi yaşanmazken düşüş kaydedilen tek grup işlenmemiş maddeler oldu.

Toptan Eşya Fiyatları İndeksi
 Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre Değişim (%)

Gruplar İtibariyle Aylık Değişim Oranları (%), Ağustos 2025

“Güncel Veriler Enflasyonda Yavaşlamaya İşaret Ediyor”

Bu hafta açıklanan verilere göre Türkiye ekonomisi hem büyüme hem de enflasyon tarafında beklentilerin üzerinde bir performans sergiledi. İkinci çeyrek GSYH büyümesi yıllık bazda %4,8 oranında gerçekleşerek güçlü bir görünüm sergilerken ağustos ayı enflasyonu da yıllık %32,95'e düşerek beklentilerin üzerinde geldi. Piyasa aktörleri bu tablo karşısında Merkez Bankası'nın hareket alanının daraldığını düşünürken TCMB Başkanı Fatih Karahan iyimserliğini korudu.

TCMB Başkanı Fatih Karahan, Bloomberg'e özel açıklamalarında ağustos ayı enflasyon ve ikinci çeyrek büyüme verilerinin kırılımının, fiyat artışlarının yavaşlamaya devam ettiğini gösterdiğini vurguladı. Karahan, manşet büyüme rakamı beklentilerin üzerinde gerçekleşse de talep koşullarının dezenflasyona destek verdiğini ve özel tüketimin iki çeyrek üst üste negatif geldiğini belirtti. Enflasyondaki gelişmelere yönelik ise kuraklık gibi dışsal faktörlere bağlı olarak gıda enflasyonunun piyasa beklentilerinin üzerinde gerçekleştiği ve enflasyondaki artışın öngörülenin üzerinde seyrettiğini ifade etti. Durumu değerlendiren Karahan, kararların toplantı bazlı ve veri odaklı alındığını, enflasyonda kalıcı düşüş sağlanana kadar da ihtiyatlı sıkı duruşun sürdürüleceğini belirtti.

“

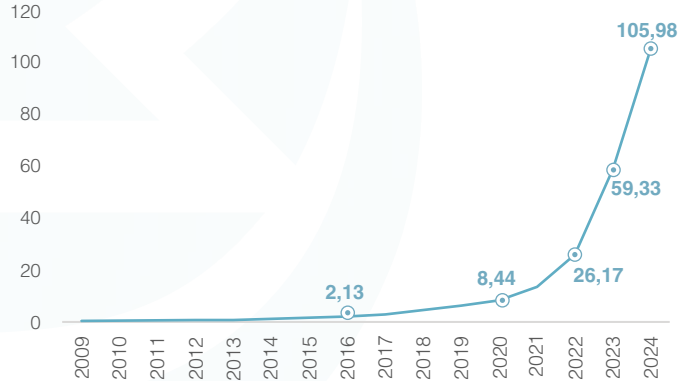
%1,6 gelen çeyreklik büyümenin alt kalemleri şu şekilde gerçekleşti: Yerleşik hane halklarının tüketimi %-0,7, Devletin nihai tüketim harcamaları -4,4; Gayrisafi sabit sermaye oluşumu %2,4; mal ve hizmet ihracatı yüzde -3,1; mal ve hizmet ithalatı % 3,4.

”

“Ar-Ge Teşvikleri 2024'te 106 Milyar TL'ye Ulaştı”

Ar-Ge faaliyetleri için sağlanan toplam vergi teşviki, 2023'te 59 milyar 332 milyon TL iken 2024'te %78,6 artışla 105 milyar 977 milyon TL'ye ulaştı. Girişimlerin en fazla yararlandığı destek, 53 milyar 926 milyon TL ile gelir vergisi stopaj teşviki oldu. Bu desteği 50 milyar 552 milyon TL ile kurumlar vergisi, 1 milyar 399 milyon TL ile gelir vergisi ve 99 milyon TL ile katma değer vergisi (KDV) desteği izledi. Ayrıca girişimlerin beyan ettiği toplam Ar-Ge harcaması 215 milyar 827 milyon TL olarak kaydedildi. Bu tutarın %46,4'ü bilgi ve iletişimden, %39,4'ü imalat sanayinden ve %4,6'sı ise mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetlerden meydana geldi.

Dolaylı Ar-Ge Teşvikleri, 2009-2024 Milyar TL

İmalat Sanayinde Beyan Edilen Ar-Ge Harcamalarının Dağılımı, 2024 Milyar TL

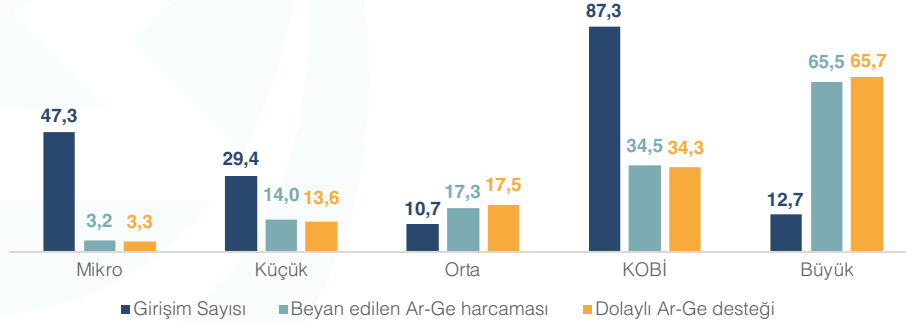

Kaynak: TÜİK

“KOBİ”lerin Ar-Ge Teşviklerinden Yararlanma Oranı %34,3 ”

2024 yılında dolaylı Ar-Ge teşviklerinden yararlanan 10 bin 569 girişimin %87,3’ünü küçük ve orta büyüklükteki işletmeler (KOBİ’ler) oluşturdu. KOBİ’lere sağlanan 36 milyar 399 milyon TL tutarındaki destekle KOBİ’lerin teşvikten yararlanma oranı %34,3 olarak gerçekleşti. Bu desteğin %50,8’i orta ölçekli, %39,6’sı küçük ölçekli ve %9,6’sı mikro ölçekli işletmelere aktarıldı. Dolaylı Ar-Ge teşviklerinden yararlanan büyük ölçekli girişimlerin payı %12,7 iken bu girişimler dolaylı teşviklerin %65,7’sinden faydalandı.

Dolaylı Ar-Ge Teşviklerinin Büyüklük Gruplarına Göre Dağılımı (%), 2024

Kaynak: TÜİK

“

Ar-Ge teşviklerinden yararlanan girişim sayısı 2024 yılında 10 bin 569 oldu. Bu girişimler ağırlıklı olarak bilgi ve iletişim, imalat sanayi ile mesleki, bilimsel ve teknik faaliyet alanlarında yoğunlaştı.

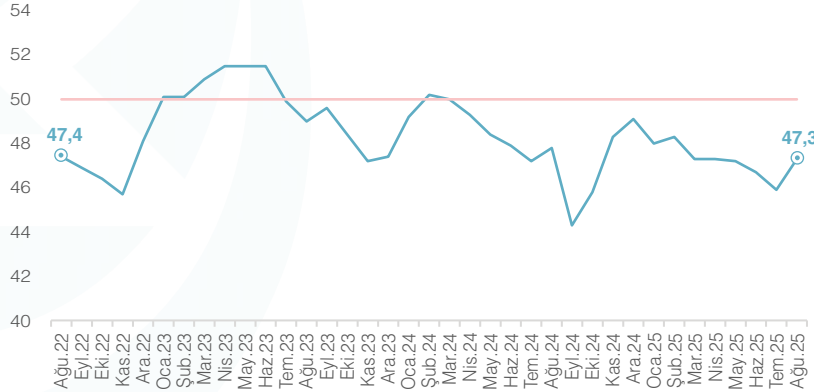
”

"PMI Ağustos'ta 47,3'e Yükseldi"

Türkiye İmalat PMI, ağustos ayında bir önceki aya kıyasla 1,4 puan artış göstererek 47,3 seviyesine yükseldi. Manşet PMI, 50,0 eşik değerinin altında kalmaya devam etse de faaliyet koşullarındaki bozulma, nisan ayından bu yana en ılımlı düzeyine geriledi.

Talep koşullarındaki durgunluk nedeniyle yeni siparişler ağustos ayında da yavaşlamaya devam etti; ancak bu gerileme şubattan bu yana görülen en düşük hızda gerçekleşti. Öte yandan yavaşlama ihracat siparişlerinde de etkisini sürdürdü ve toplam yeni siparişlere kıyasla daha belirgin oldu.

Türkiye İmalat PMI

Kaynak: İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat PMI

“

İSO Türkiye İmalat PMI, imalat sanayinin performansını değerlendirmek için tasarlanmış bileşik bir göstergedir. Bu endekste **eşik değer 50** olup, bu değerin üzerindeki tüm değerler sektörde iyileşmeye işaret etmektedir.

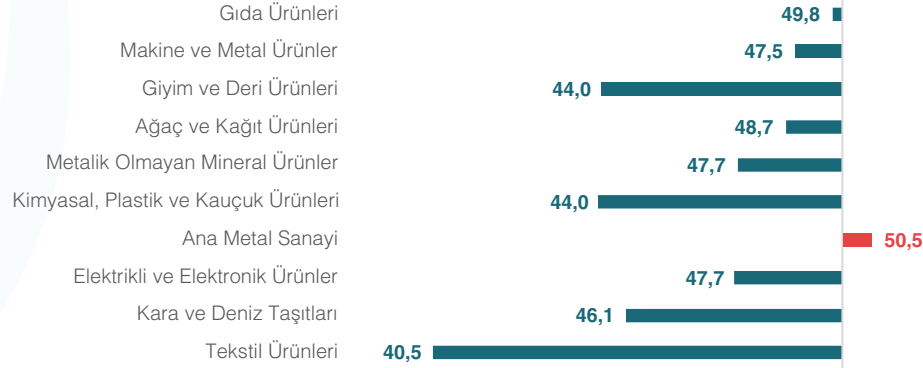
”

"Üretim, 10 Sektörün Sekizinde Yavaşladı"

Ağustos ayı Türkiye Sektörel PMI, temmuza kıyasla büyüme kaydeden sektör sayısında hafif artışa rağmen faaliyet koşullarının genel olarak durağan kaldığını ortaya koydu. İş yüklerindeki düşüş nedeniyle sektörlerin çoğu istihdamı azalttı. Bahis konusu bu sektörler arasında kimyasal, plastik ve kauçuk sektörleri ile tekstil sektörü yer aldı.

Üretim, temmuz ayında dokuz sektörde yavaşlarken ağustos ayında sekize geriledi; en sert gerileme ve yeni siparişlerde en zayıf performans ise tekstil ürünleri sektöründe görüldü. Yeni siparişlerde yalnızca ana metaller ve gıda ürünleri iyileşme kaydederken yeni ihracat siparişlerinde artış sağlayabilen tek sektör makine ve metal ürünleri oldu. İhracatta da en belirgin yavaşlama tekstilde gerçekleşti.

Türkiye Sektörel PMI Anketi, Ağustos 2025

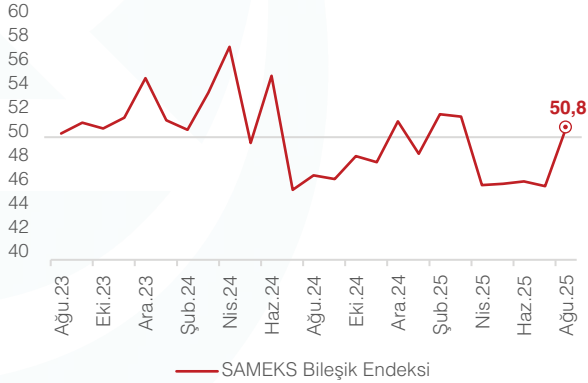
Kaynak: İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat PMI

“SAMEKS Bileşik Endeksi 4,7 Puan Arttı”

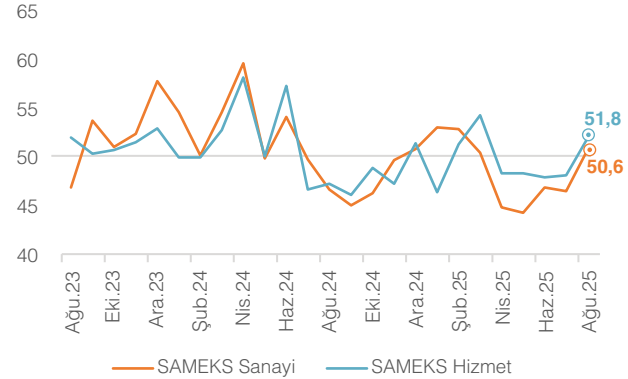
Ağustos ayında SAMEKS Bileşik Endeksi, bir önceki aya göre 4,7 puan artarak 50,8'e yükseldi. Bir önceki aya göre Hizmet Sektörü SAMEKS Endeksi 4 puan artarak 51,8 olurken Sanayi Sektörü SAMEKS Endeksi 4,4 puan artarak 50,6 kaydetti. Bu dönemde sanayi sektörün üretim alt endeksi 9,7 puan artarak 45,7 seviyesine yükselirken girdi alımları alt endeksi 12,4 puanlık artışla 58,8'e ulaştı. Hizmet sektöründe ise iş hacmi alt endeksi 8,1 puan artarak 48,3 oldu.

“ SAMEKS verilerinden hareketle hem imalat sanayinin hem de hizmetler sektörünün yönü önceden görülebilir. ”

SAMEKS Bileşik Endeksi

SAMEKS Sanayi ve Hizmet Endeksleri

iTOSAM

İSTANBUL TİCARET ODASI
STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

Tasarım ve Hazırlık | Stratejik Araştırmalar Merkezi

itosamkurumsal

www.itosam.org.tr